

Nous refugis per als pops a les badies de Roses i Pals per afavorir la supervivència

Els projecte Pop de Gram estudia la situació de la població des de dos punts, davant l'Estartit i davant l'Escala, i continua des del 2022 un projecte per crear espais idonis perquè es reproduïxin alhora que elabora un estudi

La Fundació Alive, amb finançament del GALP, la col·laboració del projecte Sèpia, les confraries de pescadors i el suport dels parcs naturals dels Aiguamolls i del Montgrí van posar en marxa el projecte. El coordinador del projecte, Boris Weitzmann, explica que el nom del projecte juga amb un doble significat. No fa referència al pes del pop, sinó al gram de mar, *Cymodocea nodosa*, la planta marina que forma les praderies submarines presents a les dues badies, uns hàbitats de gran valor ecològic del qual s'alimenta. Estudien la població cefalòpode, la seva dieta, els seus hàbitats de reproducció i quina disponibilitat d'aliments troben en aquestes praderies. El projecte es basa en la idea d'utilitzar els mateixos pops com a "mostrejadors" del seu entorn. Per fer-ho, es van instal·lar dues línies fixes al fons marí, una davant de l'Escala i l'altra davant de l'Estartit, senyalitzades amb boies i banderes. Al llarg de cada línia s'hi van col·locar 30 cadups de ceràmica. Antigament, els cadups eren utilitzats per la sínia per treure aigua dels pous oberts, i eren reaprofitats per la pesca del pop. Aquestes peces van ser elaborades pel terrisser artesanal de Fonteta, Josep Matés, amb fang de Cruïlles i tenint en compte un model de ceràmica negra que s'havia fet a l'Empordà i que es troba al Museu Terracota. Es diuen capups o cadufs. Weitzmann explica que va fer una recerca històrica per reproduir fidelment els antics cadups utilitzats tradicionalment pels pescadors, tant en la forma com en la ceràmica negra, elaborada amb una tècnica especial. Cada quinze dies els investigadors feien immersions per inspeccionar els cadups. Els pops els utilitzen com a refugi durant el dia i, quan surten a caçar de nit, hi porten les seves preses per alimentar-se. A partir dels rastres que deixen —restes de menjar, mida dels exemplars o presència d'ous— els investigadors poden obtenir informació molt valuosa sobre la seva dieta, el seu estat reproductor i la disponibilitat d'aliment a les badies. L'estudi inicial va durar sis mesos i va aportar dades molt interessants sobre l'ecologia del pop. Un cop finalitzat el finançament del GALP, però, el seguiment només s'ha pogut mantenir de manera puntual per manca de recursos. Ara, gràcies a un projecte finançat amb fons Next Generation i impulsat pel Parc Natural del Montgrí les Illes Medes i el Baix Ter, s'ha pogut instal·lar una infraestructura fixa que permetrà donar continuïtat a la recerca. Les boies que avui es poden veure navegant per les badies i que informen del projecte formen part d'aquesta nova instal·lació, autoritzada pel Ministeri per a la Transició Ecològica (MITECO). Es van col·locar el mes de maig, informa el biòleg, i s'ha pogut veure que hi havia una femella i un mascle molt interessats, un indicatiu que possiblement potser l'any vinent hi haurà una reproducció. Durant els sis mesos que va durar el projecte el 2022 només es va veure una reproducció. Van observar dins les olles un total de 43 pops a l'Escala i 23 a l'Estartit. Tots de mides mitjanes i petites però cap de gran. També va permetre concloure que la principal dieta eren les cloïsses. L'objectiu actual també, diu el coordinador del projecte, és aconseguir nous col·laboradors i finançament per mantenir el seguiment durant diversos anys. Només així es podran detectar les tendències de la població i entendre com l'estan afectant factors com l'augment de la temperatura del mar o la disponibilitat d'aliment. Ja l'any 2016 es va detectar una davallada important del nombre de pops, atribuïda principalment a la disminució de les seves preses. Actualment, a aquest factor s'hi afegeix la incertesa provocada pel canvi climàtic. Els investigadors també volen comprovar si els cadups poden contribuir a millorar la supervivència de l'espècie. El pop roquer necessita cavitats protegides per reproduir-se: la femella fixa els ous al sostre del refugi, els vigila fins a l'eclosió i després mor. Oferir-li espais segurs podria afavorir l'èxit reproductor, especialment en

zones de fons sorrencs on els refugis naturals són escassos. La iniciativa beu de l'experiència del Projecte Sèpia, que instal·la branques al mar perquè sèpies i calamars hi dipositen els ous. En aquest cas, la filosofia és la mateixa: crear hàbitats artificials que ajudin les espècies marines a completar el seu cicle vital i, alhora, permetin obtenir informació científica sobre la seva biologia. Les primeres immersions d'aquesta nova etapa, iniciada el mes de maig, ja han donat resultats esperançadors. En una de les darreres inspeccions s'hi va observar una femella i un mascle ocupant un dels cadups, un indicatiu que fa pensar que aquest any es podria produir alguna reproducció. Actualment, el projecte compta amb diversos col·laboradors que hi contribueixen tant amb suport tècnic com econòmic, però continua buscant noves aportacions que permetin garantir-ne la continuïtat. A més del valor científic, la iniciativa també vol tenir un vessant divulgatiu. Els responsables del projecte treballen amb els centres d'immersió perquè, en el futur, alguns submarinistes puguin visitar les instal·lacions de manera controlada. L'objectiu és convertir-les en un espai d'educació ambiental i apropar la ciutadania a la recerca marina. Els impulsors del projecte insisteixen que el seguiment a llarg termini és imprescindible. "Estem entrant en una etapa desconeguda, respecte a les temperatures, nosaltres des que tenim registre històric, no sabem on anem, què passarà, potser s'adaptaran, potser s'extingiran. Necessitem aquest seguiment, un seguiment a llarg termini per veure les tendències, si baixes un dia i fas fotos no va enlloc, ha de ser amb un seguiment al llarg del temps", planteja Boris Weitzmann. Per això busquen col·laboracions i recursos que permetin mantenir l'estudi en el temps i generar el coneixement necessari per contribuir a la conservació del pop i, de retruc, de tot l'ecosistema marí de les badies de Roses i de Pals.

Font del document:

<https://www.diaridegirona.cat/baix-emporda/2026/07/22/nous-refugis-per-als-pops-132686815.html>